

**וועינטער-שטיעטו אונ קוויהלען-
שאלאנען פאר אַרבײַיטסלאוּן**

דיןוט – צוגאָב = פֿאָפָּאָר = קַאמִּיסִישָׁן

דערפֿעַן זיך שטעלען אלע די, וועלכְּ
הָאָבָּעַן בעקְמָעַן אַיְפְּפָאָדְרָוּנָגָעַן פְּאָ-
דָּעַר שְׂתָּאַט-סְטָאָרָאָסְטוּוֹז אָוֹן וְאוֹנְגָּ-
אָוּפְּנָן שְׂתָּחָ פְּוּן 1, 4, 6, 7, 10, 12,
13 אָוּן 14 קַאמִּיסְטָאָרִיאָצָעַן.
הַיִּנְטָה הַוִּיפְּטָן אֵן אַמְּטִירָפְּן אוֹיְף פְּאָ-
אָרְטָקָא 18 דִּי צַוְּגָאָב-פֿאָבָּאָר-קַאמִּיסִיטָ-
אָרְזָן יְאָהָרְגָּאָנָג 1908 אֵן עַלְתָּעָרָע-
טְּבָעָבְּנָן בְּיוֹ אִיצְטָ נִשְׁתָּ גַּעֲשָׁתָ-
ן פֿאָר דָּעַר פֿאָבָּאָר-קַאמִּיסִיטָעַ. הַיִּנְטָה

ארבייטס-מיניסטר פְּרִיסְטָאָר קוֹמֶט הַיִנְטָה 11 פָּרָמִיטָאָג קִיּוֹ לְאָדָּז

צ' קאָן מעַן עַקְסְמִיתֵר אַרְבִּיְיטְסְלָאוּעַ?

שי קאָז מַנּוּ עַקְסָמִיטְרֶעֶן
אֲרַבְּיַטְמְלֹאוּ ?

די פראכטימן אוו די פֿינונג פּוֹ הַעֲפָטָעַ נְעִירַת

אויף ארבעתנו און נאך גוישט
געברע בעהטען, או דו זעלפֿע זעַן
לוֹר אָהוּן ארבעתנו. דוֹ פְּאַלְעַז וועַנְדַּע
טְרוּשֶׁרְגָּן בָּאָה. דָּאָס הַעֲבָרָה
רוֹכֵט האָט זוֹד גַּעַזְעַה גַּעַזְעַה
צַגְעַה מְטוּן אַ שְׂמַחְתָּגָן אָנוּ דָּעַן
דוֹ אַרְבָּעָתָן קָאנְגָּסְקָעָט אָנוּ לְאַזְזָן
וואָקָסָט אָנוֹ אַוְיכָה שְׁלִינָה. קוֹל צַעֲדָלָגָעָר
מוֹזְוַיְגָדָעָר אַרְבָּעָתָן-פְּאַמְּלִיעָם זעַנְעָן
דְּשְׁרִיבָּעָר גַּוְשָׁט בִּיכּוֹלָת צָי בְּעַצְחָלָה
דָּאָס דִּירָה-גַּעַלְגָּל. וְיַרְמְסָלָעָט קָלָאָגָן זָוַן
אוֹ אָנוּ גַּעַזְעַט קָאנְדָּשָׁעָנָדוֹג אָזִי זָוַן

אַפְטִיכָנָן •
וְזֹאת שׁוֹצֵן נֶאֱפּוֹרְקָהָסָן .27
דָּמְגִינְקָעָזָן פָּעָמְרָקָהָוָעָז .127, אַוְלָה
וְצָאָזָן אַתְּ צָוְמָעָר וְאַוְלְמַשְׁאָנְסָקָא .37
לְמַנְזָעָבָעָר פְּרִיעָתְמָסְפָּלָגָא .2, חַרְמָה
כָּאוּ מְלָגָאָרָטָן .1, קַחְאָגָע אַלְפָקָהָן .
דָּרְגָּרָא .80

שווידאללייד פערברעכען איז לאדו

שבת בזנאנט און דן לאנדסער פֿאָלְגַּע
צע אלארטערט געווארען צאָלָב אַפְּלָג
טאג פֿערברעכּען, ווֹזָם אָנוּ אַזְיסְטְּגָּוּתָרָט
געווארען אוּרְפּ וְאַזְמְשָׁנָקָה 148.

דזער יידישע פאמיליען-טראנעדיעם

דעד שלום בפי החם איזו גאנטן
פערן קאיל גאנטן גאנטן.

17

ער האט געטואלט, או דאס דיאסטעט-דערל. וואס און צ'ו
שטען או ציטשנראָד, זאל ערינגעהו צו יער מאָראָם האַרט-
מאָ איז שלאָ-ציזטער אוּז ערינגען צו עס געפֿיגַט זיך וועֶז-
דרט. דאס רינסט-טִוְרֵעל האט אָבָּשׂ מְוֹרָא גַּעֲמָת אַרְבָּגָן-
צְעַדָּה.).

— אָז קָדוֹן דָּאָר גַּעַשְׂתָּאָרְבִּינְגְּשָׁהוּ — האט זונטש גוּשָׂט
אוּפְּשָׂעָרָט צו שְׂרִיבְּעָן.

סְפָּרָאָנְסָקָן האט ערקלְשָׂרָט, או אָז אָזָּו פְּאָסְטָנְטָט דָּאָרָה
מִזְוָן אַוְּתָּה גַּעֲרִינְשָׂטְסָקְעָן. מִזְוָן דָּאָרָה צְוָן צְוָן דָּאָרָה זְאָרָה
אַבְּלָעָן זְוָרָה.

— זו האט אָזָּחָם גַּעַשְׂתָּאָרְבִּינְגְּשָׁהוּ? — האט סְפָּרָאָנְסָקָן גַּעַשְׂתָּאָרְבִּינְגְּשָׁהוּ.

— אָז קָדוֹן האָבָּשׂ אַלְמָנוֹ גַּעֲרִינְשָׂהוּ, וְעַד אָז אָרְבִּין אַזְּיָּה דָּוָן
שְׁפִּינְצְּ: גַּנְעָרָה... אַז קָדוֹן זְוָרָה גַּנְעָרָה זְאָרָה. אַלְעָז וְעַזְוָן
שְׁמָלוֹ אַרְבִּין אַזְוָן קְלִמְנָעָם סְפָּלָאָן, וְאָסָּה האָט זְוָרָה גַּעֲרִינְשָׂהוּ צְוָוָה
שְׁעוֹן בְּנִידְעָן שְׁלָאָכְעָזְמָשָׂרָט. זו האָבָּה גַּעֲרִינְשָׂהוּ אַלְעָז זְוָן.

פְּלָאָר, זו האָבָּה אַפְּשָׂר קְוִינְגָּם גַּעַשְׂתָּאָרְבִּינְגְּשָׁהוּ.

זְגִינְשָׂה האָט גַּעֲרִינְשָׂרָט, או מְעָן זְאָל דָּרְכָּאָיָס אַזְּיָּה-
זְוָן דָּוָן מְאָרָט. עַנְרָלוֹן האָט דָּאָס דִּינְסְטְּמוֹרָאָל זְוָרָה
צְוָוָרָט, אָז אָט אַגְּנָסְטְּלָאָפָּט אַזְוָן זְאָרָה פָּוָן דָּאָרָה בָּאָ.

דָּאָסָּס שְׁלָאָרָה-צְוָמָאָר.

— דָּאָס בְּזָוָן אָזָר, גַּעֲרִינְגָּעָן מְאָרָט! — האט קוּס מִזְטָה
הַאַרְיְיךְ-קְלָאָפָּגָה יְזָקְעָנְשָׂרְפָּאָהוּ דָּאָס רִינְסְטְּמוֹרָעָל.

— וְאָט בְּעַרְלָאָגְּנָסָט? — האט אַבְּעַרְשָׂלָאָפָּאָגָעָז בָּעָז
פְּרָעָנְטָה דָּוָן פְּרוֹיָה האַרְטָמָאָן.

— זְאָל דָּוָן גַּעֲרִינְגָּעָן מְאָרָט אָזְוָן נְטָה זְוָן, אָז זְוָרָה
סְקוּעָן בְּפָה יְזָקְעָנְשָׂרְפָּאָהוּ, צְיָעָס גַּעֲפִינְגָּט זְוָן גַּעַשְׂתָּאָרְבִּינְגְּשָׁהוּ
וְעַר אַפְּרָעָמְדָה.

— צְיָעָס זְוָל דָּוָן מְאָרָט, או זְגַונְטש זְאָל אָרְבִּין?

אוּזְוָן דִּזְוָינְגָן מְאָסְטָנְטָט האָט זְגַונְטש גַּעֲרִינְשָׂהוּ דָּוָן פָּאָר אָזָר
פְּנִים אַגְּנָסְטְּלָאָפָּט גַּעֲרִינְגָּעָן דָּאָרְבָּוּשָׂר אָזָר הַבָּגָר אָז אָרְבִּין
אָז אַזְּמָאָר.

שעון פון דער רויישער וויל

גדר ראמאו פון לאדווער לעבען.

את אונח שלאטצינמער.

הארטמאו האט זיך גוושט געלונגט, ער האט גע
זיך גוושט עטנשלאָפַּקְּן וווערטן. דערנאל אויז ער דורך
פער-פער אָרוֹים אָוִוֵּר דורך נאָם. דאס אָנוּ יעוֹשֶׂן
אוּ ווּן גַּלְּוִוְּפְּטָאָר פְּאָנוּ, בְּנֵי ווּלְּכָאָר שֶׁר פְּלָאָגְטָן
אַ גַּבְּגָעַ נַעֲלָת אָנוּ רַעַשְׁתְּרִיכְטָמָן פְּאָרְטָמָן,

דָּגְשָׁרְשָׁאָטָט אָנוּ אַוְּיְנְגְּשְׁטָמָן.

זְנוּמָשׁ, ווּלְּכָאָר האט זיך נָאָר גוֹשְׁט גַּשְׁאָט
שְׁלָאָפְּטָן, האט גַּעֲשָׁרְטָן, ווּן האָרְטָמָן אָנוּ אָרוֹים פְּ
אַ גַּלְּסְלָאָפְּטָר גַּשְׁאָקָן אָנוּ אָהָם גַּעֲקְטָמָן אָנוּ זְנוּמָשׁ
ער האט באַשְׁלָאָסָטָן אָרוֹיסְטָזְרָאָטָן פְּמוּטָל,
אַוְּיְהָעָקָעָנוּ אָנוּ מַכְּבָּעָנוּ אַגְּאוֹיסְגָּעָשָׂרָת, אָוּ אַנְבָּבָן
אַיְלָאָצָן...

אָנוּ הָאָט ער טָאָפְּעָג גַּעֲטָנוּ. מָוֵת אַלְּבָּט אָנוּ
אָנוּ ער: גַּעֲלָאָפְּטָן אַוְּבָּאָר דִּין טָרְעָפָעָן אַ צּוּטְמָעָלְטָמָעָן
שְׁרָגָעָן:

— לְבָפְטָמָר דְּגָם נָבָּב! אַ פְּרָעָמְדָר טָעַנְשׁ הָאָט
נָעַנְבָּקָעָמָן אַיְלָאָצָן...

אַלְּבָּט הָאָבָּאָן זיך אַוְּיְנְגְּעָבָאָט פְּאָר דִּין בְּעָמָן,
שְׁבוּר ער אלְּעָקְסָמָנָרָאָר, ווּאָס הָאָט זיך קוּס גַּשְׁאָט
דִּין פְּיָס. מִצְוָן הָאָט אַגְּעָזְנְדָרָאָן אַלְּבָּט לְאַמְּפָעָן, אָנוּ שְׁ
זְוִיכָּר אַגְּעָזְהָבָעָן דִּין אַמְּתָאָאָלְּחָזָעָן.

— ער מָוֵת ווּן אַדְּרָאָר אָנוּ סְפָּלָאָן, אַדְּרָאָר אָנוּ שְׁ
לִין דָּשָׁר כְּמָדָרָם, — הָאָט גַּוְשָׁט גַּעֲהָלְטָמָן אָנוּ אָרְטָמָן
— אָה, וְזָס פְּאָר אַגְּוָמְלָאָיק — הָאָט גַּעַלְּבָּרְגָּרְטָן.

סְפָּרָאָגָטָן אָנוּ גַּעֲשָׁטָאָגָט אָנוּ הָאָט אַלְּעָקְסָמָנָרָאָר
דוֹ מִוְּנָסָט, אָוּזְחָאָרְטָן
גַּעֲוָהָן. אָוּזְחָאָרְטָן
אוּ ער הָאָט בְּנֵי זְקָדָם
זְאָגְדָּר, אָוּ גַּוְשָׁט
עַדְעָרְטָר הוּא מַעְמָכְבָּלָן =
הָאָט אַרְאָהָם גַּעַל
וּזְדָעָר גַּעֲלָדְעָנָט זְנוּ
סָמָן, וְזָאָס מַעְמָכְבָּלְחָאָה
אַיְלָגְּלָיבָּן, אָוּ צְלָוָב
אַרְאָפְּצָוְרָעָהָן.

— זְנוּמָעָן! ... — הָאָט
שְׁעָרָם, וְזָאָס פְּיוּצָא
— חָאָט סְפָּרָאָגָט
— זְנוּ לְוּבְּרִישָׁאָן מִזְמָת
נְעַזְוָגָט אָז ווּן גַּוְשָׁט
גַּעַוְוָעָן וְזָהָרְטָן
— אָנוּ זְאַרְבָּגְּגָאָלָאָט

די געהימנישען פון דער רויזטער ווילען

טאג-בראניל

לְאָדוֹעַר אִינְזּוֹסְטְּרִישָׁעֶר
בֵּין אֲרַבְּיוּתָם-מִינְיִסְטָעֶר

דָּעַר אֲרַבְּיוּתָם מִינְיִסְטָעֶר הָאָט אָוֹהָן
עַכְבָּרְמָעָן אָוֹף אַנְיָוְידְעָן דָּעַם פְּאָרָה
שְׁמַעְחָעָר פָּוּ לְאַנְגְּרַ-פְּרַבְּדָאנְד פָּוּ דָעַר
צַעְקָסְטְּרָל-אִינְרוֹסְמָרְעָן, ה' רְוַמְּפָעָל פָּוּ
אָרוֹן, ה' רְוַמְּפָעָל הָאָט קָאַגְּנְעָרְגָּרְט
מִזְבְּחָן, אֲרַבְּיוּתָם מִינְיִסְטָעֶר חֻמְּגָעָן דָעַר
אַגְּגָעָן דָעַר לְאָדוֹעַר מִזְקָסְטְּרָל-אַנוֹגָעָן,
רְזַמְּפָרְעָן.

**אַבְנָן-דִּיזֶנְשֶׁרְעָן אָזְ דֵּי
אַפְטִיכְשָׁן.**

ראיל-פראגראם

אמנטאָג, 27. יָגְנָאָה	(1412)
וּגְרָשָׁה, 11.58	1205-13.10
שִׂירְגִּינְקָן	16.55-17.15
פְּרָטְמָנְטָה	17.45-18.45
אַיְלָנְגִּינְקָן	19.25
בְּרָזְבָּעָן	20.30-22
אַיְלָנְגִּינְקָן	22.15
בְּרָזְבָּעָן	22.35
בְּרָזְבָּעָן	23-
וּגְרָשָׁה	(385)
בְּרָזְבָּעָן	12.05-13.10
בְּרָזְבָּעָן	16.15
בְּרָזְבָּעָן	(335)
בְּרָזְבָּעָן	14-
בְּרָזְבָּעָן	17.45-18.45
אַיְלָנְגִּינְקָן	אַיְלָנְגִּינְקָן
קְפָּלָן	(473)
קְפָּלָן	17.20
גְּרָאָן	(353)
סְפָּנְגָּנְגָּשָׁר	18.50
סְפָּנְגָּנְגָּשָׁר	(525)
רִיבָּגָן	19.05
סְפָּנְגָּנְגָּשָׁר	(259)
סְפָּנְגָּנְגָּשָׁר	21.10
בְּרָזְבָּעָן	(509)
בְּרָזְבָּעָן	21.15

אַיְלָנְגִּינְקָן

הונדרטער לאודער יודישע קלאניאל-געועטלבע

אויף דער שווועל פון אונטערונגאגנג

די אינגענערומפנען האנסומיצע - די געוועלאַען באָרג-ביבער אוּ די פראטטען-טַעַטַּען
האָפָעָן געֶרֶעֶטָּן צוּ דער קָאַטָּאַטָּרָאָפָעָן

דורך וועלטהיילפֿ וויל דער קלאניאל-הונדר-פֿ�וּאַיִן רעטען די פֿערַאַרְיִמְטָעָן עַקְוִיסְטְּעַנְצָעָן

אַ פְּרָאַשְׁטִיטְהָעָן שְׂלִיעָרָט-אֵין אַיְהָרָ קִינְד אַ אַרְיִמְעָן יְוִידָעָן פְּרָויָן אַוְן פֿערַשְׁוִינְדָט

טראָגְעָרָן אַיְן דער פְּאַמְּלִיעָן פֿוּרְשָׁטָן, וּוּלְכָעָן לְעַבְתָּן נָאָרִינְשָׁטָן פֿירְשְׁטָלִיָּן

אַגְּנְטָרָאַטְּאַעַיִן-פּֿאַרְלָעָן

פָּאַרְאַקְּשָׁעָרָהעָם.

העט ד. ת. 8 אַחֲנָדָר וּוּתְשׁוּת
לִיטְפֶּרֶר פָּוּן דָּעָר קְרָאַנְקָן-קָאַסְּעָ-פָּאַגָּאָן.
פָּאַגָּאָן, דָּרְגָּאַטְּרָהָרָה הָאַלְעָטָן אַנְ
שְׁטָמָהָן, אַפְּרָאַטְּרָהָן אַנְדָּרְבָּעָן פָּוּן
בְּנָמְנָהָן וּדְקִיְּבָעָן גַּעֲבָרְטָן פָּוּן
קְיֻמְפְּטָאַגְּיָ�נִים, וְאַסְּעָנָן גַּעֲבָרְטָן דָּרְגָּאַטְּרָהָה.
אַיְן דער קְרָאַנְקָן-קָאַסְּעָ-פָּאַגָּאָן.

אַגְּנְטָרָאַטְּאַעַיִן-פּֿאַרְלָעָן

טַעַטְהָרָן צְוָלָאָגָן צְוָמָה שְׂלִיעָרָט

וּוְשָׁטָן דָּעָר לְאַזְוָרָן קְרָאַדְּעָטָן

אַגְּנְטָרָאַטְּאַעַיִן-פּֿאַרְלָעָן

א

פערזיכערונגס-אנשטאלט בויט אַנְאָרֶבִּיטֶר-הַ-

לאגַע נְעַבֵּן דָּעַר "וּוִידּוּסְוּר מַאנְפּוֹקְטוֹר"

(5) פָּתְּחָרְגְּטָמְן פָּנָּן לְמַכְּבָּשָׁן פָּקְטוֹר.

וַיְיִלְאָן דָּעַר וַיְיִתְּסַפֵּר אֲזַנְּצָאָרָן וְאַזְּמָנָן דָּעַם זָוֶוק חָטָם דִּי מַעְרִיבָּן.

פָּאָרְזְּגְּרָזְגְּן-אַנְשָׁטָאָלָט קִין גָּדוֹן קִיפְּטָן אַפְּלָגָן וְגַגְגָן-אַנְשָׁטָאָלָט בְּעַשְׂרִים 5,000,000 זַיְתָּן.

אַזְּמָנָן בְּיַיִן אַנְאָרֶבִּיטֶר-קָלָאנְגָּן, אַזְּמָנָן אַנְשָׁטָאָלָט בְּעַשְׂרִים 5,000,000 זַיְתָּן.

פָּוּ דָּעַר קַוְּהַלְעָן-קָאָמִיסִיעַ

(מ) דִּי פָּעָזְגְּלָעָן קִיְּהַלְעָן-קָאָמִיסִיעַ 6. אַזְּמָנָן דָּעַם רַקְמָוּטָשָׁן קִיְּהַלְעָן-קָאָמִיסִיעַ.

סְפָּלָאָדָן, דָּעַם דָּעַר פָּרִיְּ-פְּנָאָרָן.

נוֹרְגָּן פָּנָּן מַאנְשָׁטָאָלָט, 100 קִילִיּוֹן.

אַזְּמָנָן קִין גָּדוֹן קִיפְּטָן אַפְּלָגָן, אַזְּמָנָן אַנְשָׁטָאָלָט.

אַזְּמָנָן גָּדוֹן קִיפְּטָן אַפְּלָגָן, אַזְּמָנָן 6,500.

אַזְּמָנָן גָּדוֹן קִיפְּטָן אַפְּלָגָן, אַזְּמָנָן 2.

שְׁוּעָרָן פִּינְאָנְצִיעָלָעָן לְאָגָע פָּנָּן לְבָנָן!

111 שְׁלָאָסָן צְלִיב אַיְנְשָׁפָאָרָגָן-צְעוּדָהָן.

ירְוָשָׁלָיִם (טָמָא) דָּעַר פְּדוּשָׁתָן דָּעַם 111 שְׁלָאָסָן אַזְּמָנָן 250 פָּלָחָהָר פָּרָעָה.

לְאָמָן וְעַרְבָּאָסָמָגָן.

לְעֻמָּט אָמָן אַבְּאָנְרוֹטָם.

דָּאָם

"לאדזער טאגעבלאט"

שְׁעָמָן-הַזְּמָרָהָן הַעֲלָמָן גַּעֲלָמָן וְעַלְמָאָן וְעַלְמָאָן

נוֹיֵיר פָּאָרְזְּצָעָר פָּוּ כְּוֹאָטָאָן.

יְוָם אָוּ בָּאָרָאָן הוֹרְשָׁ-פָּאָן.

וְיִרְוָן אַוְתָּהָן אַנְכְּסָרְזָקִים עַם קָאָן.

פָּאָרְזְּגְּרָזְגְּן-אַנְשָׁטָאָלָט דִּי וְפָעָרְזְּגְּרָזְגְּן אַלְגְּטָמָעָן.

סְלָל וְנוֹגָן, אָוּרָה אַבְּגָרְזָהָן-קָרְזָאָטָיָאָן דִּי פָּרְוָאָרָטָן.

אַפְּרָאָרָן יִאָרָה 1929 הָאָמָן אַזְּסָנְגָּרְזָהָן דָּעַם בְּרִיאָה.

לְגַנְגָּן הָאָמָן גַּעֲלָמָן אַזְּסָנְגָּרְזָהָן דָּעַם בְּרִיאָה.

אַפְּרָאָרָן יִאָרָה 1929 הָאָמָן אַזְּסָנְגָּרְזָהָן דָּעַם בְּרִיאָה.

אַפְּרָאָרָן יִאָר